

1e halfjaarrapportage 2022

Rijswijk

LEESWIJZER	3
1. VOORJAARSNOTA 2022	4
PROGRAMMA ALGEMEEN BESTUUR EN ORGANISATIE	5
PROGRAMMA OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID	6
PROGRAMMA VERKEER EN VERVOER	8
PROGRAMMA ECONOMIE EN WERKEN	10
PROGRAMMA ONDERWIJS	11
PROGRAMMA SPORT, CULTUUR EN RECREATIE	12
PROGRAMMA SOCIAAL DOMEIN	14
PROGRAMMA WONEN EN LEVEN	18
ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN EN ONVOORZIEN	21
PARAGRAAF BEDRIJFSVOERING	23
PARAGRAAF FINANCIERING	25
ONTWIKKELING INVESTERINGSKREDIETEN 2022	26
2. KADERNOTA 2023	29
FINANCIEEL OVERZICHT	34

LEESWIJZER

Het college van de gemeente Rijswijk biedt u deze eerste halfjaarrapportage 2022 aan. Deze rapportage bestaat uit:

- de Voorjaarsnota 2022;
- de Kadernota 2023.

De voorjaarsnota is bedoeld als een informatie- en beslisdocument van het college aan de raad, met inhoudelijke informatie over:

- de structurele doorwerking voor 2022 van de jaarrekening 2021;
- beleidsmatige en financiële ontwikkelingen van het lopende jaar 2022;
- andere relevante informatie voor 2022 met eventueel een doorkijk naar latere jaren.

In de kadernota wordt de context geschetst waarin de begroting tot stand komt. Daarnaast worden de uitgangspunten voor de begroting 2023 uitgewerkt. De begroting 2023 wordt ter vaststelling en de meerjarenraming 2024-2026 ter kennisname voorgelegd aan de raad in november 2022.

Voorjaarsnota 2022

De opbouw van de voorjaarsnota is als volgt:

- programma's;
- algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien;
- paragrafen.

Financiële consequenties voorjaarsnota

De financiële consequenties van de voorjaarsnota zijn opgenomen in deel 1 van deze rapportage. Ze zijn als volgt opgebouwd (V=voordeel, N=nadeel):

<i>Beginstand vóór de voorjaarsnota</i>	V	3.603.000	
(begroting 2022 na begrotingswijzigingen)			V 3.603.000
<i>Voorjaarsnota 2022:</i>			
Programmatotaal ontwikkelingen	N	4.993.000	
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	V	4.887.000	
Bedrijfsvoering	N	1.118.000	
Financiering	V	90.000	
Uitgangspunten kadernota	N	2.000.000	
			N 3.134.000
<i>Totaal inclusief de voorjaarsnota</i>			V 469.000

De actualisatie van het financieel beeld leidt tot een voordelig saldo voor 2022 van € 469.000.

1. VOORJAARSNOTA 2022

PROGRAMMA ALGEMEEN BESTUUR EN ORGANISATIE

Beleidsproduct Bestuursondersteuning Raad en Rekenkamerfunctie 0060

Vergaderingen van de raad duren langer dan voorzien. Als een vergadering langer duurt dan leidt dit tot extra kosten, denk daarbij aan inzet van externen voor technische ondersteuning en het verzorgen van de verplichte ondertiteling. In 2021 zijn deze kosten eenmalig meegenomen, inmiddels is duidelijk dat het een structureel karakter kent ter hoogte van € 10.000 structureel.

Met de gemeentelijke organisatie is recent afgesproken dat de Griffie zelf overgaat tot een aanbesteding voor ICT-voorzieningen, omdat ICT Delft dit niet zal gaan bieden aan de gemeenteraad. In de aanbesteding is professionele ICT-ondersteuning opgenomen. De aanbesteding is afgerond en de opdracht is gegund. Het gaat om € 25.000 structureel.

Het Presidium is akkoord gegaan met de inzet van een ambtelijk secretaris voor de Rekenkamerfunctie. Het gaat om € 5.000 in 2022 en € 10.000 structureel per jaar vanaf 2023.

In maart 2022 vonden de gemeenteraadverkiezingen plaats. Dit leidde tot extra eenmalige kosten van € 8.000. Denk hierbij aan de verkiezingskrant en het organiseren van een verkiezingsdebat.

<i>Financiële gevolgen</i>	<i>Incidenteel</i>	<i>Structureel</i>			
<i>Product</i>	<i>Bestuursondersteuning Raad en Rekenkamerfunctie 0060</i>				
	2022	2023	2024	2025	2026
Vergaderingen Raad	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
ICT ondersteuning raad	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000
Rekenkamerfunctie	-5.000	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
Gemeenteraadsverkiezingen	-8.000				

PROGRAMMA OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID

Realisatie beleidsproducten

Beleidsproduct Openbare orde en veiligheid 1100

Aanpak georganiseerd en ondermijnende criminaliteit

In de bestuurlijke weerbaarheidsscan van het Regionaal Informatie en Expertisecentrum (RIEC) wordt aanbevolen om preventief, informatie gestuurd en projectmatig te werken aan de aanpak van ondermijning en daarvoor meer capaciteit beschikbaar te stellen

Ter versterking van de informatiepositie en integrale samenwerking wordt door het RIEC voorgesteld om een of meer Buitengewoon Opsporingsambtenaren (BOA's) op te leiden tot specialist in ondermijning, welke kennis heeft/hebben van het onderwerp en als aanspreekpunt kan/kunnen dienen voor burgers en ondernemers.

In de organisatie zijn er geen BOA's die op dit moment de kennis, expertise en specialisme hebben voor een gedegen aanpak van ondermijning. Bovendien past deze taak niet binnen de taakpakketten van de huidige BOA's om dit specialisme op te pakken.

Om het tegengaan van een onveilig, niet leefbaar en malafide (ondernemers)klimaat in Rijswijk te borgen en uit te breiden, is een structurele uitbreiding met twee FTE noodzakelijk bij het cluster Veiligheid van VIH. De kosten voor extra formatie bedragen structureel € 140.000.

Aanpak georganiseerde en ondermijnende criminaliteit

In de bestuurlijke weerbaarheidsscan van het Regionaal Informatie en Expertisecentrum (RIEC) wordt aanbevolen om preventief, informatie gestuurd en projectmatig te werken aan de aanpak van ondermijning en daarvoor meer capaciteit beschikbaar te stellen

Ter versterking van de informatiepositie en integrale samenwerking wordt in het ondermijningsbeeld ook een projectmatige aanpak vanuit de gemeente voorgesteld, waarbij een uitvoerend projectleider wordt aangesteld. Zo'n uitvoerende projectleider kan grote projecten, die gericht zijn op de bestrijding van ondermijning, aansturen. Met een uitvoerend projectleider wordt de integrale samenwerking versterkt: de gemeente houdt regie voor de veiligheidspartners (RIEC, Haags Economisch InterventieTeam, driehoek, district, veiligheidsregio) op de bestrijding van ondermijning.

In de organisatie wordt op dit moment kennis, expertise en vooral formatie gemist voor een projectmatige aansturing in de uitvoering van ondermijningstaken.

Om het tegengaan van een onveilig, niet leefbaar en malafide (ondernemers)klimaat in Rijswijk te borgen en uit te breiden, is een structurele uitbreiding met een FTE noodzakelijk bij het cluster Veiligheid van VIH. De kosten voor extra formatie bedragen structureel € 96.000.

Aanpak georganiseerde en ondermijnende criminaliteit

Informatiecampagnes en awareness(trainingen) over ondermijning dragen bij aan een succesvolle aanpak van ondermijning en een vergroting van de veiligheid van gemeente, professionals en burgers. De aandacht is hierbij gericht op het meer weerbaar maken van bestuurders, ambtenaren en burgers tegen ondermijnende krachten.

Landelijk is een van de kernpunten in de bestrijding van ondermijning het voorkomen van jonge aanwas in de criminaliteit. Ook in Rijswijk worden jongeren geworven door criminelen en verleid het criminele pad op te gaan. De pilot Dealbreakers is een project dat is opgesteld vanuit de regio Haaglanden in samenwerking met het Regionaal Informatie en Expertisecentrum (RIEC) en als doel heeft om (kwetsbare) jonge aanwas in de (drugs)criminaliteit te voorkomen. De pilot Dealbreakers stopt eind 2022. Het is de bedoeling dat er eind 2022 een (communicatie) plan ligt voor het voorkomen van jonge aanwas voor alle gemeenten in onze eenheid, en initiatieven worden opgestart en worden voortgezet, die dit doel nastreven.

Voor het opstarten van projecten die jonge aanwas in de criminaliteit voorkomen, is een incidenteel budget noodzakelijk bij het cluster Veiligheid van VIH. De opstartkosten voor extra communicatie, (awareness)trainingen en het voorkomen van jonge aanwas in de criminaliteit worden geraamd op structureel € 20.000.

Aanpak georganiseerde en ondermijnende criminaliteit

Aanvullend op de communicatie over ondermijning in de vorm van informatiecampagnes en awareness(trainingen) en ten behoeve van het continueren van projecten die jonge aanwas in de criminaliteit voorkomen, is een structureel budget noodzakelijk bij het cluster Veiligheid van VIH. De kosten voor continuering van extra communicatie, (awareness)trainingen en het voorkomen van jonge aanwas in de criminaliteit worden geraamd op structureel € 20.000.

Aanpak georganiseerde en ondermijnende criminaliteit

Voor het tegengaan van een onveilig, niet leefbaar en malafide ondernemersklimaat in Rijswijk is het, vanuit verschillende bronnen en op aanraden van de ketenpartners in de bestrijding van ondermijning, noodzakelijk gebleken de Plaspoelpolder door te lichten op ondermijnende activiteiten en met name het witwassen van geld. Het gaat hierbij om een doorlichting van 2.000+ bedrijven (inclusief meerdere bedrijfsconstructies zoals bijvoorbeeld BV's, NV's, VOF's, etc. die op een adres zijn gevestigd) door middel van Data Vergaring en Data Analyse, waarbij de bedrijven ook financieel en fiscaal worden doorgelicht.

De doorlichting van de bedrijven in de Plaspoelpolder is een omvangrijke incidentele operatie in het kader van de aanpak van ondermijning. Om de doorlichting uit te voeren is extra formatie nodig. Om goede analyses uit te voeren is daarbij ook expertise nodig. Formatie en expertise voor deze taken zijn niet in de gemeentelijke organisatie aanwezig. Het zijn nieuwe taken die dan in de organisatie belegd moet worden en waar 750 uren (0,5 FTE) in gaan zitten. De totale kosten voor deze opdracht bedragen structureel € 65.000.

<i>Financiële gevolgen</i>	<i>Incidenteel</i>	<i>Structureel</i>			
<i>Product</i>	<i>Openbare orde en veiligheid 1100</i>				
	2022	2023	2024	2025	2026
Aanpak georganiseerd en ondermijnende criminaliteit	-231.000	-256.000	-256.000	-256.000	-256.000

PROGRAMMA VERKEER EN VERVOER

Realisatie beleidsproducten

Beleidsproduct Verkeer 2110

Verkeersveiligheid

In het vastgestelde raadsvoorstel Corona maatregelenpakket (21-045) is vastgesteld dat er € 30.000 is gereserveerd om een impuls te geven aan de verkeersveiligheid in Rijswijk. Voorgesteld wordt om € 10.000 in 2022 ter beschikking te stellen.

Verkeersregelinstallatie

In het beheer worden we geconfronteerd met langere levertijden en inflatie. De langere levertijden vangen we op door eerder te bestellen. Voor elk beheerproduct hebben we een risico inschatting gemaakt (zie risico's). Voor enkele budgetten denken we de prijsstijgingen binnen het budget op te kunnen vangen zonder dat dit direct consequenties heeft. Voor een aantal andere verwachten we een tekort, maar kunnen we nog niet zeggen hoeveel (omdat we met dagprijzen moeten werken). In ieder geval is duidelijk dat we een tekort zullen krijgen van € 30.000 op het onderhoudsbudget van verkeersregelinstallaties.

risico inschatting inflatie exploitatiebudgetten SB en ORD 2022				
discipline	beschikbaar budget	verwachte prijsstijging % euro		beheersing
Wegen	€ 980.000	6,45%	€ 63.210	in onze planning voor het onderhoud hebben we deels rekening gehouden met de prijsstijgingen. Vooralsnog verwachten we deze op te vangen binnen het budget.
Riolering	€ 800.000	5,20%	€ 41.600	De stijging vangen we op door in 2022 iets te temporiseren. We verwachten vooralsnog geen extra budget nodig te hebben.
Openbare verlichting (energie)	€ 252.000	0%	€ 0	Doordat we een langdurig contract zijn aangegaan voor de levering van energie verwachten we geen prijsstijging op deze post.
Openbare verlichting (onderhoud)	€ 365.000	5,20%	€ 18.980	Een eventuele stijging in de onderhoudskosten is sterk afhankelijk van het aantal meldingen. Met het opstellen van deze 1e HJR hebben we onvoldoende zicht om een indicatie te geven. Deze post kan in de 2e HJR alsnog opgevoerd worden.
Openbaar groen				Voor openbaar groen zijn aparte aanvragen ingediend, het betreft de volgende bedragen: € 50.000 voor maaien en krozen, € 300.000 voor het bestrijden van ziekten en plagen en € 150.000 voor het onderhoud aan onze bomen.
Afval (Avalax)				Met het opstellen van deze 1e HJR hebben we onvoldoende zicht om een indicatie te geven. Deze post kan in de 2e HJR alsnog opgevoerd worden.
Verkeersinstallatie	€ 192.000	15%	€ 28.800	We verwachten een overschrijding die we niet kunnen opvangen binnen bestaande middelen.

discipline	beschikbaar budget	%	euro	beheersing
Bruggen	€ 208.000	5,20%	€ 10.816	We verwachten de overschrijding op te kunnen vangen binnen het bestaande budget.

<i>Financiële gevolgen</i>	<i>Incidenteel</i>	<i>Structureel</i>			
<i>Product</i>	<i>Verkeer 2110</i>				
	2022	2023	2024	2025	2026
Verkeersveiligheid	-10.000				
Onttrekking bestemmingsreserve	10.000				
Coronamaatregelenpakket					
Onderhoud verkeersregelinstallatie	-30.000				

Beleidsproduct Parkeren 2140

Parkeren

In navolging van de rapportage van het onderzoek naar de parkeerketen door Baker Tilly heeft Team Parkeren Auto en Fiets (PAF) een verbeterplan opgesteld. Er kan slechts uitvoering aan dit plan worden gegeven door extra capaciteit aan Team PAF toe te voegen. Deze uitbreiding en de financiële consequenties daarvan worden momenteel verwerkt in een voorstel aan het college en de gemeenteraad. Naar verwachting zal deze uitbreiding uit de exploitatie van Parkeren worden gefinancierd.

Beleidsproduct Waterwegen 2400

Maaien en krozen

Door gebiedsuitbreiding is het areaal sloten significant toegenomen. Het budget is geënt op de oude aanbesteding en dit is niet meer toereikend. In de zomer 2022 wordt het onderhoudsbestek watergangen opnieuw aanbesteed voor de komende 4 jaren, waarin alle noodzakelijke werkzaamheden waartoe we wettelijk verplicht zijn, zijn meegenomen. We verwachten naar aanleiding van de nieuwe aanbesteding structureel € 50.000 meer nodig te hebben.

<i>Financiële gevolgen</i>	<i>Incidenteel</i>	<i>Structureel</i>			
<i>Product</i>	<i>Waterwegen 2400</i>				
	2022	2023	2024	2025	2026
Maaien en krozen	- 50.000	- 50.000	-50.000	-50.000	-50.000

PROGRAMMA ECONOMIE EN WERKEN

Realisatie beleidsproducten

Beleidsproduct Nutsbedrijven 3300

Dividend Stedin

Bij de 'gewone aandelen' reserveert Stedin 50% van de winstuitkering van € 1 mln., dat wil zeggen € 0,5 mln. Dit is gebruikelijk en conform eerdere jaren. Voor Rijswijk betekent het dat een klein bedrag van € 8.273 wordt uitgekeerd op deze aandelen. Het dividend op de gewone aandelen Stedin wordt naar nul bijgesteld, omdat er naar verwachting de komende jaren geen dividend wordt uitgekeerd.

Bij de cumulatief preferente aandelen (cumpref's) wordt in totaal € 3,1 mln. voor alle aandeelhouders uitgekeerd. Voor Rijswijk is dit een bedrag van € 89.924. Dit bedrag is conform de verwachting.

Door Rijswijk is in 2021 besloten om de investering in de cumpref's ten laste van het Groeifonds Rijswijk te brengen, waarbij de dividendopbrengst na aftrek van de omslagrente jaarlijks ten gunste komt aan het Groeifonds Rijswijk. Positief voor Rijswijk is dat de cumpref's per aandeel € 7,51 opleveren, en de 'gewone aandelen' slechts € 0,11.

Financiële gevolgen	Incidenteel	Structureel			
Product	Nutsbedrijven 3300				
	2022	2023	2024	2025	2026
Dividend Stedin	-157.000	-165.000	-165.000	-165.000	-165.000
Cumulatief preferente aandelen	90.000				
Groeifonds Rijswijk	-90.000				

PROGRAMMA ONDERWIJS

Realisatie beleidsproducten

Beleidsproduct Lokaal onderwijsbeleid 4030

Lokaal netwerk onderwijs-bedrijfsleven

In 2021 heeft de raad op dit beleidsproduct voor de jaren 2021 en 2022 een totaal bedrag van € 200.000 beschikbaar gesteld. Hiervan is in 2021 € 9.405 uitgegeven. Het restant bedrag van € 190.600 moet worden toegevoegd aan de exploitatiebegroting 2022.

Taalbeleidsplan

In Rijswijk zijn circa 5.500 volwassen inwoners laaggeletterd. Zij ondervinden problemen bij allerlei onderdelen van hun dagelijkse leven. Laaggeletterdheid kost de Nederlandse samenleving € 1,13 miljard per jaar. Om dat aan te pakken zetten gemeenten in Nederland in op het voorkomen van laaggeletterdheid en het ondersteunen van mensen die laaggeletterd zijn. Deze wettelijke taak ligt bij de gemeente en is vastgelegd in de Wet Educatie en Beroepsonderwijs (WEB). In het voorkomen en bestrijden van laaggeletterdheid werken we ook nauw samen met de overige gemeenten in de arbeidsmarktregio Haaglanden. Begin 2021 is er een *Regionaal Programma Laaggeletterdheid 2021-2024* opgesteld en vastgesteld.

De structurele lasten zijn € 76.000 en de éénmalige lasten in 2022 zijn € 9.000.

<i>Financiële gevolgen</i>	<i>Incidenteel</i>	<i>Structureel</i>				
<i>Product</i>	<i>Lokaal onderwijsbeleid 4030</i>					
	2022	2023	2024	2025	2026	
Lokaal netwerk onderwijs-bedrijfsleven	-190.600					
Onttrekking bestemmingsreserve	190.600					
Coronamaatregelenpakket						
Taalbeleidsplan	-85.000	-76.000	-76.000	-76.000	-76.000	

Ontwikkelingen leerlingenvervoer

Gezien de huidige ontwikkelingen van de uitgaven aan leerlingenvervoer mag verwacht worden dat er in het jaar 2022 geen sprake van een tekort zal zijn.

Op dit moment verwachten we dat de indexatie van alle vervoerstarieven in 2023 mogelijk 10% is vanwege de forse stijging van de brandstofprijzen. Bij het maken van de 2e halfjaarrapportage 2022 verwachten we meer duidelijkheid te hebben over het effect van de stijgende brandstofprijzen en het effect daarvan op de vervoerstarieven. Een nieuwe verwachting nemen we dan op, op basis van de gegevens die op dat moment bekend zijn.

PROGRAMMA SPORT, CULTUUR EN RECREATIE

Realisatie beleidsproducten

Beleidsproduct Sport 5300

GGD testlocatie Marimbahal

De Marimbahal blijft in gebruik bij de GGD als Corona testlocatie tot eind 2022. De huuropbrengsten zijn niet begroot en bedragen € 129.000. Daarentegen zijn de energiekosten substantieel hoger dan begroot. Dit betekent een extra kostenpost van € 40.000.

Onderhoud sporthal en zwembad De Schilp

Het budget wat eerder beschikbaar was als dotatie aan de voorziening groot onderhoud voor De Schilp, is abusievelijk verdwenen uit de begroting. Om dit te herstellen wordt nu structureel € 150.000 aangevraagd als dotatie voor de voorziening groot onderhoud van De Schilp.

Meerjarenonderhoudsplan welzijnsaccommodaties

De dotatie voor MOP Sporthal en zwembad De Schilp is abusievelijk niet toegevoegd aan de MOP welzijnsaccommodaties, maar geboekt in de exploitatie. Via deze rapportage wordt deze dotatie alsnog aan de raad voorgesteld. Dit betreft een budgettair neutrale overboeking vanuit de exploitatie naar de voorziening MOP welzijnsaccommodaties.

Financiële gevolgen Product	Incidenteel Sport 5300	Structureel				
	2022	2023	2024	2025	2026	
GGD testlocatie Marimbahal	129.000					
Energie Marimbahal	-40.000					
Onderhoud sporthal en zwembad De Schilp	-150.000	-150.000	-150.000	-150.000	-150.000	

Financiële gevolgen Product	Incidenteel Sport 5300	Structureel				
	2022	2023	2024	2025	2026	
Dotatie aan MOP welzijnsaccommodaties vanuit exploitatie	-268.860	-268.860	-268.860	-268.860	-268.860	
Dotatie een voorziening MOP welzijnsaccommodaties	268.860	268.860	268.860	268.860	268.860	

Beleidsproduct Kunst en Cultuur 5400

Innovatiebudget kunst en cultuur

In de Cultuurvisie Rijswijk 2016-2030 'Rijswijk vrij gedacht' is budgetneutraliteit één van de uitgangspunten voor de uitvoering. Om innovatie te stimuleren, en ook feitelijk mogelijk te maken, is hierbij bepaald dat als cultuurmiddelen vrijvallen, deze beschikbaar blijven voor nieuwe activiteiten op het gebied van kunst en cultuur in Rijswijk.

In 2021 resteert binnen de budgetten van Kunst en cultuur een bedrag van € 97.000. Dit is grotendeels het gevolg van de terugbetaling door de Rijswijkse Schouwburg van het overschot op hun exploitatierekening 2019-2020 na vaststelling van de subsidie 2019-2020. Dit restant is bij de bestemming van het rekeningsaldo 2021 gestort in een bestemmingsreserve. Het bedrag wordt onttrokken aan de bestemmingsreserve waarmee deze mutatie budgettair neutraal is.

<i>Financiële gevolgen Product</i>	<i>Incidenteel Kunst en cultuur 5400</i>	<i>Structureel 5400</i>			
	2022	2023	2024	2025	2026
Innovatiebudget kunst en cultuur	-97.000				
Onttrekking bestemmingsreserve	97.000				

Beleidsproduct Cultureel erfgoed 5410

Reparatie kerktoren

In de 1e halfjaarrapportage 2021 is geld aangevraagd voor de reparatie van de kerktoren. Deze uitgaven zijn in verband met de beschikbaarheid van de aannemer en door de weeromstandigheden nog niet uitgevoerd. Het aangevraagde bedrag van € 90.000 en de uitkering van de verzekering van € 34.000 zijn met de jaarrekening afgesloten en teruggevloeid naar de begroting.

Dit jaar voeren wij de werkzaamheden alsnog uit, het betreft noodzakelijk onderhoud en de reparatie van de schade ontstaan door een blikseminslag. De kosten hiervoor bedragen € 157.000 en zijn gebaseerd op een rapportage van monumentenzorg.

Bunkercomplex Park Overvoorde

Vanuit de gemeenteraad is de wens, in de vorm van een aangenomen motie 'MBB museum' (Museum Bescherming Bevolking) op 6 juli 2021, uitgesproken voor meer ondersteuning aan het museum. Hiertoe zijn wij in gesprek gegaan met vertegenwoordigers vanuit het Nederlands Veiligheidsinstituut (NVI) en de vrijwilligers van het MBB. Uit deze gesprekken is een drietal mogelijke scenario's naar voren gekomen. Vanuit het NVI en vanuit de vrijwilligers is aangegeven dat zij een voorkeur hebben voor scenario 2 waarbij de huidige situatie als uitgangspunt dient voor een goed exploitatieplan, onderhoudsplan en een kosten/baten analyse. Om het NVI en MBB goed te kunnen ondersteunen in de uitwerking van een beleidsplan maar om daarnaast ook een juiste inschatting te kunnen maken van de noodzakelijke kosten en baten is specifieke kennis van cultuurhistorisch erfgoed en het exploiteren van een museum noodzakelijk. Op 30 november heeft het college besloten om € 30.000 beschikbaar te stellen voor de doorontwikkeling van het MBB.

<i>Financiële gevolgen Product</i>	<i>Incidenteel Cultureel erfgoed 5410</i>	<i>Structureel</i>			
	2022	2023	2024	2025	2026
Reparatie kerktoren	-157.000				
Bunkercomplex Park Overvoorde	-30.000				

PROGRAMMA SOCIAAL DOMEIN

Realisatie beleidsproducten

Beleidsproduct Inkomen 6100

Aangezien het resultaat op het product Inkomen in verband met de vele onzekerheden niet lopende het jaar al als voor- of nadeel wordt geraamd, voeren we in deze rapportage geen wijzigingen door. In tegenstelling tot voorgaande jaren hebben we momenteel nog geen nieuwe budgetindicatie ontvangen van het Rijk, daarom kunnen we ook nog geen budgettair neutrale wijziging doorvoeren.

Gezien de huidige ontwikkeling van de uitgaven aan uitkeringen en de meest recente budgetindicatie die we in 2021 van het Rijk ontvingen, mag verwacht worden dat er in het jaar 2022 geen sprake van een tekort zal zijn. Bij het maken van de 2e halfjaarrapportage 2022 zal een nieuwe verwachting worden opgenomen op basis van de gegevens zoals die op dat moment bekend zijn.

Beleidsproduct: Gemeentelijk armoede- en schuldenbeleid 6140

Het kabinet heeft besloten om huishoudens met een inkomen op of net boven het wettelijk sociaal minimum tegemoet te komen in de hogere energiekosten. Hiervoor wordt een eenmalig budget van € 680 mln. beschikbaar gesteld via het gemeentefonds. In Rijswijk kunnen huishoudens met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum aanspraak maken op deze bijdrage. Binnen Rijswijk verwachten we 2.952 (potentieel) rechthebbende huishoudens. Op basis van een indicatie die het ministerie heeft afgegeven, betekent dit voor Rijswijk een budget van € 2.164.000. Ervan uitgaande dat we dit budget ontvangen en dat alle 2.952 rechthebbende huishoudens de energietoeslag aanvragen, dan ontbreekt de financiering voor 247 huishoudens. In dat geval lopen we een financieel risico van € 197.600. De verwachting is echter dat niet alle rechthebbenden die behoren tot de doelgroep een aanvraag gaan doen en ook het definitieve budget is nog niet zeker en kan positiever uitvallen.

Bij het maken van de 2e halfjaarrapportage 2022 hebben we meer informatie over het budget dat we ontvangen en zicht op de aanvragen van de bijdrage. We zullen dan indien nodig de verwachtingen bijstellen op basis van de gegevens zoals die op dat moment bekend zijn.

Financiële gevolgen Product	Incidenteel	Structureel			
	Gemeentelijk armoede- en schuldenbeleid 6140				
	2022	2023	2024	2025	2026
Energietoeslag	-2.164.000				

Beleidsproduct: Inburgering 6204

In 2022 is de nieuwe Wet inburgering ingetreden en hebben we een start gemaakt met de begeleiding van nieuwkomers bij hun inburgering. Het is nog niet mogelijk om een betrouwbare inschatting te maken van eventuele bijstellingen of herverdeling van de budgetten binnen het beleidsproduct. Momenteel is er namelijk niet genoeg informatie beschikbaar over de definitieve prijs voor de verschillende inburgeringstrajecten en hebben we vanwege de recente start weinig historische gegevens.

De meest recente specifieke uitkering vanuit het Rijk geeft een budgettair iets gunstiger beeld voor wat betreft de financiering van de uitvoering. Bij het maken van de 2e halfjaarrapportage 2022 zal deze benodigde informatie wel beschikbaar zijn en maken we een nieuwe verwachting.

Beleidsproduct: Maatwerkvoorzieningen materieel WMO 6610

Regiotaxi

Voor 2022 worden de Rijswijkse lasten voor de Regiotaxi geschat op € 513.333, dit is € 12.000 hoger dan begroot. De stijging van de lasten heeft te maken met de indexatie van de kostprijs en de afname van de bijdrage voor regiotaxi vervoer door het Rijk.

Op dit moment verwachten we dat de indexatie van alle vervoerstarieven in 2023 mogelijk 10% is vanwege de forse stijging van de brandstofprijzen. Bij het maken van de 2e halfjaarrapportage 2022 verwachten we meer duidelijkheid te hebben over het effect van de stijgende brandstofprijzen en het effect daarvan op de vervoerstarieven. Een nieuwe verwachting nemen we dan op, op basis van de gegevens die op dat moment bekend zijn.

Woonvoorzieningen

We verwachten een stijging in de lasten van € 50.000 voor woonvoorzieningen. De lichte stijging van aantal verstrekte woonvoorzieningen uit 2021 zet door in het eerste kwartaal van 2022. Bovendien is de kostprijs per woonvoorziening gestegen door de prijsstijgingen in de bouwsector.

<i>Financiële gevolgen</i> <i>Product</i>	<i>Incidenteel</i> <i>Maatwerkvoorzieningen</i>	<i>Structureel</i> <i>materieel Wmo 6610</i>			
	2022	2023	2024	2025	2026
Regiotaxi	-12.000	-12.000	-12.000	-12.000	-12.000
Woonvoorzieningen	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000

Beleidsproduct Maatwerkvoorzieningen immaterieel Wmo 6620

Wmo Huishoudelijke hulp en begeleiding

Vanwege een verwachte groei van het aantal inwoners dat aanspraak maakt op Wmo voorzieningen en de indexatie van de tarieven voor huishoudelijk hulp en begeleiding stijgen de lasten in 2022 met € 737.000.

Het grootste deel (€ 428.000) van de stijging wordt veroorzaakt door de indexatie van de tarieven.

De indexatie bestaat in 2022 uit drie elementen:

1. In 2021 zijn zorgaanbieders uit coulance akkoord gegaan met één jaar niet indexeren onder de voorwaarde dat dit in 2022 ingehaald wordt.
2. De indexatie van de tarieven 2022, vastgesteld op basis van de landelijk vastgestelde consumentenprijsindex en de door het CPB berekende OVA (Overheidsbijdrage in de Arbeidskostenontwikkeling).
3. De extra in de tweede kamer geïnitieerde loonsverhoging voor het personeel in de zorgsector waarvoor we ook een Rijksbijdrage ontvangen.

De stijging is voor het overige deel (€ 309.000) te verklaren door de verwachte toename van het aantal Wmo-cliënten. In verband met de bevolkingsgroei van de gemeente Rijswijk in combinatie met de ontwikkeling dat we langer thuis blijven wonen en daar zorg ontvangen hebben we te maken met een toenemend volume van het aantal inwoners dat aanspraak maakt op voorzieningen. Indexatie en bevolkingssamenstelling zijn elementen in de berekening van de hoogte van de Rijksbijdrage voor gemeenten. De middelen voor de bekostiging van de wettelijke taken, zoals de uitvoering van de Wmo, worden uitgewerkt in de verschillende circulaire van het gemeentefonds.

<i>Financiële gevolgen</i> <i>Product</i>	<i>Incidenteel</i> <i>Maatwerkvoorzieningen</i>	<i>Structureel</i> <i>immaterieel Wmo 6620</i>			
	2022	2023	2024	2025	2026
Huishoudelijke hulp	-737.000	-737.000	-737.000	-737.000	-737.000

Beleidsproduct Algemene voorzieningen Wmo en jeugd 6700

Jeugdgezondheidszorg

De kosten voor de jeugdgezondheidszorg nemen in 2022 toe met € 139.000. Deze lastenstijging komt door het toenemend volume van 346 kinderen en heeft te maken met de bevolkingsgroei in de gemeente Rijswijk. De stijging zit zowel in het basispakket, het Rijksvaccinatieprogramma en het Prenataal huisbezoek.

<i>Financiële gevolgen</i> <i>Product</i>	<i>Incidenteel</i> <i>Algemene voorzieningen Wmo en jeugd 6700</i>	<i>Structureel</i> <i>Algemene voorzieningen Wmo en jeugd 6700</i>			
	2022	2023	2024	2025	2026
Jeugdgezondheidszorg	-139.000	-139.000	-139.000	-139.000	-139.000

Beleidsproduct Eerstelijnsloket Wmo en Jeugd 6710

Budgettaire neutrale aanpassingen

Met deze rapportage zal een budgettaire neutrale wijziging binnen de begroting van het sociaal domein worden doorgevoerd vanuit het beleidsproduct Algemene voorzieningen Wmo en Jeugd naar het beleidsproduct Eerstelijnsloket Wmo en jeugd. Hierdoor sluit de begroting beheersmatig beter aan op de te verwachten kosten per kostensoort voor de lasten van het sociaal wijkteam en de onafhankelijke clientondersteuning.

<i>Financiële gevolgen</i> <i>Product</i>	<i>Incidenteel</i> <i>Eerstelijnsloket Wmo en Jeugd 6710</i>	<i>Structureel</i> <i>Eerstelijnsloket Wmo en Jeugd 6710</i>			
	2022	2023	2024	2025	2026
Overheveling budget	208.000	-208.000	208.000	208.000	208.000
Algemene voorzieningen Wmo en Jeugd	-208.000	-208.000	-208.000	-208.000	-208.000

Mr. D. Fockstraat 4 (Welzijn Rijswijk)

Er is een verbouwing noodzakelijk ten behoeve van de inhuizing van Welzijn Rijswijk. Welzijn Rijswijk komt van Stervoorde en het Oude Raadhuis. De kosten van de verbouwing worden geraamd op € 80.000. Deze kosten zijn niet begroot en dienen ten laste van de verkoopopbrengsten van het Oude Raadhuis gebracht te worden.

Activiteiten integraal jeugdbeleid

In 2021 heeft de raad met het besluit Coronamaatregelenpakket op dit beleidsproduct voor de jaren 2021 en 2022 een totaal bedrag van € 100.000 beschikbaar gesteld. Hiervan is in 2021 € 6.652 uitgegeven. Het restant bedrag van € 93.350 moet worden toegevoegd aan de exploitatiebegroting 2022.

<i>Financiële gevolgen</i> <i>Product</i>	<i>Incidenteel</i> <i>Algemene voorzieningen Wmo en jeugd 6700</i>	<i>Structureel</i> <i>Algemene voorzieningen Wmo en jeugd 6700</i>			
	2022	2023	2024	2025	2026
Mr. D. Fockstraat 4 (Welzijn Rijswijk)	-80.000				
Activiteiten integraal jeugdbeleid	-93.350				
Onttrekking bestemmingsreserve Coronamaatregelenpakket	93.350				

Beleidsproduct Eerstelijnsloket Wmo en Jeugd 6710

Eerstelijnsloket Wmo en Jeugd

Met deze rapportage zal een budgettaire neutrale wijziging binnen de begroting van het sociaal domein worden doorgevoerd vanuit het beleidsproduct Algemene voorzieningen Wmo en Jeugd, om de begroting aan te laten sluiten op de te verwachte kosten per kostensoort voor de lasten van het sociaal wijkteam. Ook binnen dit beleidsproduct is in deze rapportage een budgettaire neutrale wijziging opgenomen waarmee rekening gehouden wordt met de correcte toerekening van kosten voor het sociaal wijkteam en de onafhankelijke clientondersteuning (€ 490.000).

Beleidsproduct Individuele voorzieningen natura jeugd 6820

Regionale kosten jeugdhulp

Hiernaast nemen de kosten voor de regionale kosten van de GR Servicebureau en de Jeugdbeschermingstafel in 2022 licht toe met gezamenlijk € 15.000.

Effect wijzigen woonplaatsbeginsel Jeugdhulp

De financiële gevolgen van het wijzigen van het woonplaatsbeginsel in de jeugdhulp, waarvoor we ook Rijksbijdrage ontvangen, verwerken we in de 2^e halfjaarrapportage zodra meer informatie over de verwachte lasten bekend is. We hebben goed zicht op de jeugdigen die vanwege het woonplaatsbeginsel uitstromen uit onze gemeente, maar we hebben nog niet genoeg informatie over de jeugdhulp van de instromende jeugdigen. Deze informatie is namelijk enkel beschikbaar in de systemen van gemeenten waar jeugdigen nu nog onder vallen. Voor een financiële raming is eerst inzicht vereist in de zwaarte van jeugdhulp van de jeugdigen die instromen uit andere gemeenten, waarbij opgemerkt moet worden dat het risico bestaat dat de wijziging van het woonplaatsbeginsel leidt tot een lastenstijging.

Budgettair neutrale aanpassingen

1. Vanuit de GR GGD VT ontvangen we in 2022 incidenteel € 97.000 voor de versterking van lokale teams, daarom is aan de baten- en lastenzijde een budgettair neutrale bijraming gedaan.
2. Met deze rapportage zal een budgettair neutrale overheveling van kosten voor Veilig Thuis van € 505.000 naar het beleidsproduct Veiligheid, jeugdreclassering en opvang jeugd worden opgenomen. De toerekening van de kosten voor Veilig Thuis is op dat beleidsproduct inhoudelijk het meest passend.

Momenteel ligt de bestemming van het groeifonds in de besluitvormingsprocedure. Om de huidige ambities te kunnen bekostigen zullen we de uitkomst van de besluitvorming bij het maken van de 2e halfjaarrapportage 2022 opnemen op basis van de gegevens zoals die op dat moment bekend zijn.

<i>Financiële gevolgen</i> <i>Product</i>	<i>Incidenteel</i> <i>Individuele voorzieningen natura jeugd 6820</i>	<i>Structureel</i>			
	2022	2023	2024	2025	2026
Uitvoeringskosten Jeugd	97.000				
Uitvoeringskosten	-97.000				
Overheveling budget	490.000	490.000	490.000	490.000	490.000

Beleidsproduct Veiligheid, jeugdreclassering en opvang jeugd 6830

Budgettair neutrale aanpassing Veilig thuis

Met deze rapportage zal een budgettair neutrale overheveling van kosten voor Veilig Thuis van € 505.000 vanuit het beleidsproduct Individuele voorzieningen natura jeugd worden opgenomen. De toerekening van de kosten voor Veilig Thuis is op dit beleidsproduct inhoudelijk het meest passend.

<i>Financiële gevolgen</i> <i>Product</i>	<i>Incidenteel</i> <i>Veiligheid, jeugdreclassering en opvang jeugd 6830</i>	<i>Structureel</i>			
	2022	2023	2024	2025	2026
Regionale kosten Jeugdhulp	-15.000				
Overheveling budget	-490.000	-490.000	-490.000	-490.000	-490.000

PROGRAMMA WONEN EN LEVEN

Realisatie beleidsproducten

Beleidsproduct Openbaar groen en openluchtrecreatie 5600

Strandwalfestival

Op 21 december 2022 is de motie Strandwalfestival aangenomen. In lijn met de motie is aan het bestuur van het Strandwalfestival een subsidie verstrekt om het Strandwalfestival 2022 te organiseren. De totale subsidie bestaat uit twee delen: een vast bedrag van € 250.000 en een garantstelling van € 75.000. De totale subsidie kan dus oplopen tot ten hoogste € 325.000 waarvan € 116.710 niet is gedekt.

Groenonderhoud RijswijkBuiten

Voor groenonderhoud RijswijkBuiten is structureel een bedrag van € 90.000 nodig. Dit budget is reeds beschikbaar.

<i>Financiële gevolgen</i> <i>Product</i>	<i>Incidenteel</i> <i>Openbaar groen en openluchtrecreatie 5600</i>	<i>Structureel</i> <i>Openbaar groen en openluchtrecreatie 5600</i>			
	2022	2023	2024	2025	2026
Strandwalfestival	-117.000				
Groenonderhoud	-90.000	-90.000	-90.000	-90.000	-90.000
Gebiedsuitbreiding	90.000	90.000	90.000	90.000	90.000

Ziekte en plagen

Zoals aangegeven in de risicoparagraaf van het Groenbeheerplan neemt door de klimaatverandering de overlast door ziekten en plagen verder toe. Dit leidt onder andere tot meer sterfte en vervanging van bomen. In 2021 heeft de bestrijding van de iepziekte, de eikenprocessierups en de reuzenberenklauw tot grote uitgaven geleid. Daarnaast is ook de invasieve exoot Japanse duizendknoop bestreden. Hiermee voldoen we als gemeente aan de zorgplicht voor een veilig openbaar groen. Deze kosten zijn onvermijdelijk en voor de komende jaren moeten we rekening houden met oplopende kosten voor bestrijding ziekten en plagen. De bestrijding zal in 2022 circa € 400.000 kosten. Daarvan wordt € 100.000 gedekt door het huidige budget.

Het is niet mogelijk om op dit moment een reële inschatting te maken van het totaal aantal zieke iepen in 2022, omdat deze ziekte pas vanaf juni zichtbaar is. In oktober hebben we hier een totaalbeeld van. Dit kan nog leiden tot een meevaller in de huidige inschatting van de kosten.

<i>Financiële gevolgen</i> <i>Product</i>	<i>Incidenteel</i> <i>Openbaar groen en openluchtrecreatie 5600</i>	<i>Structureel</i> <i>Openbaar groen en openluchtrecreatie 5600</i>			
	2022	2023	2024	2025	2026
Ziekte en plagen	-300.000				

Stormschade winter 2022

Door de stormen Corrie, Dudley, Eunice en Franklin in januari en februari zijn in totaal 228 bomen omgewaaid. De schade is opgeruimd en hersteld. De kosten hiervoor bedroegen € 350.000. Dit zijn onvoorziene kosten en deze kunnen niet worden gedekt uit de reguliere budgetten.

<i>Financiële gevolgen</i> <i>Product</i>	<i>Incidenteel</i> <i>Openbaar groen en openluchtrecreatie 5600</i>	<i>Structureel</i> <i>Openbaar groen en openluchtrecreatie 5600</i>			
	2022	2023	2024	2025	2026
Stormschade	-350.000				

Onderhoud bomen

Ieder jaar wordt een kwart van de Rijswijkse straatbomen op veiligheid geïnspecteerd. Uit de inspectie komen beheersmaatregelen en andere aanbevelingen om zo een duurzaam bomenbestand te behouden. Het bomenbestand is enerzijds op leeftijd, anderzijds wordt het uitgebreid met veel jonge bomen, wat beiden extra aandacht vergt. Hierin is een achterstand ontstaan, welke we de komende jaren trachten in te halen. Door het snoeiwerk nu grondig uit te voeren en jaarlijks bij te houden, blijven de kosten in de toekomst zoveel als mogelijk beperkt. Daarnaast is het geïnspecteerde gebied uitgebreid, zodat ook bomen langs voet- en fietspaden in de parken en langs een aantal doorgaande wegen worden geïnspecteerd.

In januari en februari 2022 zijn 11.700 straatbomen geïnspecteerd. Het is noodzakelijk om 9.153 bomen te snoeien, om deze veilig te houden en om de bomen duurzaam te kunnen handhaven voor de toekomst. De kosten voor deze snoei worden ingeschat op ca. € 350.000. Dit is € 150.000 meer dan hiervoor beschikbaar is vanuit de reguliere budgetten. Door de bestaande achterstand zijn de snoeikosten per boom significant hoger dan wanneer er geen sprake is van een achterstand. Deze meerkosten zullen in de toekomst (vanaf 2025) vervallen.

<i>Financiële gevolgen</i> <i>Product</i>	<i>Incidenteel</i>	<i>Structureel</i>			
	<i>Openbaar groen en openluchtrecreatie</i>	<i>5600</i>			
	2022	2023	2024	2025	2026
Onderhoud bomen	-150.000	-150.000	-150.000		

Beleidsproduct Afvalverwijdering en -verwerking 721

Taakstelling Avalex

In de meerjarenbegroting 2022 staat een nog in te vullen structurele taakstelling opgenomen van circa € 300.000. Het is aan het nieuwe college om de maatregelen daadwerkelijk vast te stellen.

Beleidsproduct Ruimtelijke ordening 8100

Voor de verschillende gebiedsontwikkelingen worden momenteel meerjarige projectbegrotingen opgesteld. Deze begrotingen worden via de 2e halfjaarrapportage in de (meerjaren)begroting verwerkt. Om tot die tijd rechtmatig uitgaven te kunnen doen worden de volgende bedragen in de 1e halfjaar-rapportage opgenomen.

68100307 In de Bogaard:

34312 Plankosten uitgaven: € 340.000 (externe kosten)

34009 Plankosten inkomsten: € 340.000, vooruitontvangen inkomsten nr. 100514

34330 Uitvoeringskosten uitgaven: € 100.000 (o.a. tijdelijke verkeersmaatregelen)

42300 Uitvoeringskosten inkomsten: € 100.000 (WBI-subsidie)

68100302 Havenkwartier:

34312 Plankosten uitgaven: € 300.000 (€ 200.000 inhuur extern + € 100.000 o.a. place-making)

34009 Plankosten inkomsten: € 300.000 (uit IOK + AOK)

34330 Uitvoeringskosten uitgaven: € 100.000 (o.a. VRI's)

34009 Uitvoeringskosten inkomsten: € 100.000 (uit AOK)

68100310 Kesslerpark:

34312 Plankosten uitgaven: € 300.000 (inhuur + externe opdrachten)

34009 Plankosten inkomsten: € 300.000 (uit IOK + AOK + vooruitontvangen € 38.706,- nr. 100514)

34330 Uitvoeringskosten uitgaven: € 50.000 (o.a. tijdelijke verkeersmaatregelen)

34009 Uitvoeringskosten inkomsten: € 50.000 (uit AOK)

Beleidsproduct Woningexploitatie 8200

Zie programma Sociaal Domein onder Onderhoud Mr. D. Fockstraat.

Financiële gevolgen Product	Incidenteel	Structureel				
	Woningexploitatie 8200					
	2022	2023	2024	2025	2026	
Verkoopopbrengst ter dekking onderhoud Mr. D. Fockstraat	80.000					

Beleidsproduct Volkshuisvesting 8220

Implementatie Omgevingswet

Al geruime tijd voeren Rijk en gemeenten (via de VNG) een discussie over de compensatie van de invoering- en structurele kosten van de Omgevingswet. Uitkomst van deze discussie is voornamelijk dat gemeenten de komende jaren extra middelen ontvangen voor zowel de invoering van de Omgevingswet als de invoering van de Wet Kwaliteitsbevordering Bouw. In totaal ontvangen gemeenten in 2022 € 180 mln., in 2023 € 120 mln., in 2024 € 80 mln. en in 2025 € 90 mln. Daarna stopt de compensatie. Wat dit voor Rijswijk betekent is afhankelijk van de verdeelsleutel die zal worden gehanteerd, en waarover we in de meicirculaire meer duidelijkheid verwachten. Deze extra inkomsten kunnen mogelijk worden ingezet als (gedeeltelijke) dekking voor de uitgaven die de komende jaren worden gemaakt voor het opstellen van een Omgevingsvisie en het maken van een Omgevingsplan, beide wettelijke verplichtingen.

Lasten vergunningen (WABO)

Het team Vergunningen behandelt onder andere vergunningaanvragen volgens de WABO. Deze wet wordt vervangen door de Omgevingswet en op het moment van inwerkingtreding van deze wet zal ook de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) in werking treden. Het moment van inwerkingtreding van beide wetten is reeds meerdere malen vanuit het Rijk verschoven.

De Wkb bepaalt dat gemeenten niet meer verantwoordelijk zullen zijn om bouwplannen aan de technische eisen van het Bouwbesluit te toetsen. Deze afname van gemeentelijke taken wordt vanuit de wet in drie fasen ingevoerd. De fasering is zo bepaald dat de meest complexe bouwwerken het langste bij gemeenten blijven om te toetsen. Juist deze bouwplannen vragen hoge kwaliteit en zeer specialistische kennis van de toetser. Deze verdwijnende taken koopt de gemeente in. (Enkel) op die wijze kunnen wij deze hoge kwaliteit leveren en borgen. Voor 2022 is hiervoor een budget nodig van € 180.000. De extra kosten van inhuur/inkoop zijn dus van een tijdelijke aard en kennen dekking in de leges verbonden aan desbetreffende aanvragen.

Financiële gevolgen Product	Incidenteel	Structureel				
	Volkshuisvesting 8220					
	2022	2023	2024	2025	2026	
Lasten vergunningen	-180.000					
Baten vergunningen bouwleges	180.000					

ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN EN ONVOORZIEN

Beleidsproduct Algemene dekkingsmiddelen 9500

Retributie zendmast

Aan Mobile Radio Networks Vehicle BV (Hierna: MRNV) is een omgevingsvergunning verleend voor de bouw van een zendmast nabij het Hazepad aan de rand van het Wilhelminapark. Voor ingebruikname van de grond is hiertoe een recht van opstal gevestigd voor een periode van 20 jaar, waarmee een retributie gemoeid is van € 6.500 per jaar.

Frictiekosten Huis van de Stad

In het voorstel tot vaststelling van het investeringsbudget Huis van de Stad, fase 1 – door de raad geaccordeerd op 12 december 2017 – is het initiatief genomen tot het instellen van een bestemmingsreserve voor de frictiekosten, van zowel de gemeentelijke organisatie als de partners in het Huis van de Stad.

Deze reserve heeft de raad medio 2018 daadwerkelijk ingesteld. Naar aanleiding van de behandeling van het investeringsbudget fase 2 in het forum heeft de raad begin oktober 2021 hier een raadsinformatiebrief (IB 21 103) over ontvangen. Vorig jaar hebben wij u in de toelichting op het verloop van de reserves als onderdeel van de 2e halfjaarrapportage 2021 ook reeds de (doelen van de) geplande onttrekkingen gemeld.

Stichting Bibliotheek aan de Vliet heeft ons gevraagd om haar tegemoet te komen in haar frictiekosten. Deze betreffen zowel dubbele huisvestingslasten vanwege de huurverplichting voor de huidige locatie tot en met januari 2025, kosten voor oplevering van de huidige locatie, als kosten voor de inrichting van en de verhuizing naar het Huis van de Stad. De totale frictiekosten worden door de bibliotheek geraamd op € 1.707.559. Door gecreëerde voorzieningen binnen de eigen begroting kan de bibliotheek hiervan € 462.000 zelf opvangen. Daarnaast heeft de bibliotheek de inspanningsverplichting om actief te zoeken naar een vervangende huurder voor de huidige locatie en hebben wij ze verzocht aanvragen bij fondsen te doen in het kader van de nieuwe inrichting. De uitkomst van de inspanningen op beide vlakken is echter nog onzeker. Vooruitlopend daarop, en om verplichtingen met betrekking tot de verhuizing naar het Huis van de Stad aan te kunnen gaan, vraagt de bibliotheek om een bijdrage van de gemeente ter hoogte van € 1.245.559.

In geval van het vinden van een vervangende (tijdelijke) gebruiker voor de huidige locatie aan het Generaal Eisenhowerplein en/of bijdragen vanuit fondsen zal deze gemeentelijke bijdrage aan de frictiekosten van de bibliotheek lager uitvallen.

Huis van de Stad extra kapitaallasten meerkosten fase 2

De Raad is op 12 oktober 2021 akkoord gegaan met de meerkosten van fase 2 Huis van de Stad. Deze lasten betreffen de extra kapitaallasten.

Ondersteuning gedupeerden toeslagenaffaire

Vanuit het Rijk verwachten we in 2022 nog een specifieke uitkering voor de ondersteuning aan (potentieel) gedupeerden naar aanleiding van de toeslagenaffaire. Het gros van de werkzaamheden in de ondersteuning van de gedupeerden is in 2021 gedaan, maar in 2022 verwachten we nog wel kosten te maken voor de verdere hulp en nazorg aan (potentieel) gedupeerden. De kosten die we maken in het kader van de toeslagenaffaire worden door het Rijk volledig gecompenseerd. Middelen die overblijven zijn meerjarig in te zetten om de gedupeerden hulp en ondersteuning te bieden.

Ontwikkeling Gemeentefonds

Decembercirculaire 2021

Normaliter is een decembercirculaire gemeentefonds bedoeld als voorlopige afrekening van 2021. Dit keer was dit niet het geval. Vanaf 2022 waren structureel extra middelen toegevoegd. Het gaat vooral om de volgende onderwerpen: salariskosten zorgdomein, extra middelen rechtsbeschermingssysteem, versterking ondersteuning sociale wijkteams en coronasteun (incidenteel) voor de gemeenteraadsverkiezingen.

Maartbrief 2022

De Maartbrief 2022 bevat informatie over het financiële effect, voor wat betreft het accres en de opschalingskorting conform het regeerakkoord, de invoering van het nieuwe verdeelmodel van het Gemeentefonds per 1 januari 2023 en de eenmalige energietoeslag lage inkomens. Aan de extra middelen voor jeugdzorg vanaf 2023 wordt in de Maartbrief geen aandacht besteed.

De Maartbrief heeft niet de status van een circulaire. Er worden geen verdeelmaatstaven en/of uitkeringsfactoren gegeven om de financiële effecten te kunnen berekenen. Deze zijn pas bekend bij de uitwerking van de meicirculaire 2022. In de kadernota zijn wel schattingen op basis van de Maartbrief opgenomen. Deze zullen na de uitwerking van de meicirculaire worden aangepast.

Dividend BNG Bank

De nettowinst van BNG Bank over 2021 bedraagt € 236 mln. (2020: € 221 mln.). De aandeelhouders hebben tijdens de Algemene Vergadering op 21 april 2022 ingestemd met het voorstel om 60% (2020: 50%) van de beschikbare winst na belasting en na aftrek van de compensatie voor de verschaffers van hybride kapitaal uit te keren. Dit komt neer op een dividendbedrag van € 127 mln. (2020: € 101 miljoen). Het dividend bedraagt € 2,28 per aandeel (2020: € 1,81). Met ingang van 2021 wordt voor Rijswijk rekening gehouden met een structureel hoger dividend van circa € 77.800.

<i>Financiële gevolgen Product</i>	<i>Incidenteel</i>	<i>Structureel</i>			
	<i>Algemene</i>	<i>Dekkingsmiddelen 9500</i>			
	2022	2023	2024	2025	2026
Retributie zendmast	6.500	6.500	6.500	6.500	6.500
Frictiekosten Huis van de Stad	-1.246.560				
Onttrekking bestemmingsreserve Huis van de Stad	1.246.560				
Huis van de Stad meerkosten fase 2			-142.000	-142.000	-142.000
Specifieke uitkering toeslagenaffaire	120.000				
Gemeentefonds - December circulaire	643.000	566.000	560.000	573.000	573.000
Gemeentefonds - Maartbrief	1.975.000	2.735.000	4.806.000	5.766.000	1.910.000
Tegemoetkoming energietoeslag	2.164.000				
Dividend BNB Bank	77.800	77.800	77.800	77.800	77.800

PARAGRAAF BEDRIJFSVOERING

Gemeenschappelijke Bedrijfsvoeringsregeling Rijswijk-Delft

Op dit moment loopt er een pilot voor de nieuwe ICT werkplek. Vanwege het nieuwe concept dient met een kostenstijging rekening gehouden te worden. Op dit moment is de toename van de kosten nog niet goed aan te geven. Daarnaast is er een toename op personeelslasten (vast en inhuur, CAO verhogingen). Het aandeel van Rijswijk in de Gemeenschappelijke regeling zal voor 2022 stijgen. Uit het in 2021 vastgestelde bedrijfsplan blijkt dat de bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling voor Rijswijk in 2022 zal stijgen. Op dit moment is nog onzeker met hoeveel de bijdrage zal stijgen. In de 2^e halfjaarrapportage zal hier nader over worden gerapporteerd.

Audiovisuele apparatuur

Het Presidium heeft besloten om te investeren in audiovisuele apparatuur voor de Huis te Hoornzaal/Sionzaal zodat er twee fora gelijktijdig kunnen worden gehouden.

Er is geen rekening gehouden met de hiermee gemoeide kosten. De jaarlijkse kosten van financial lease zullen € 8.400 bedragen.

Leer- en ontwikkeltraject

In de komende periode maken we ons het werken met de Rijswijk Academie (RA) verder eigen en werken we aan de verdere implementatie en ontwikkeling van het platform. Voor het slagen van het gebruik van de RA is communiceren over, uitleggen hoe en ondersteunen bij het verleiden van collega's om de RA te gebruiken voorwaardelijk. In de ondersteuning zien we taken voor een (junior) collega, die hand- en spandiensten verleent met name op operationeel niveau, maar ook zelfstandig zaken oppakt en organiseert. Hierbij denken we aan: communicatieplan/adoptiestrategie optimaliseren gebruik RA, leren van en met elkaar, uitbreiden extern aanbod en ontsluiten budgetten via de RA en inspiratie hierover ophalen bij anderen. Dit is ook de persoon die het proces rondom trainingen / opleidingen van medewerkers kan faciliteren

Structurele doorwerking jaarrekening 2021 / organisatiekosten

Rijswijk groeit en de organisatie groeit mee. Uit verschillende externe onderzoeken (Berenschot, BakerTilly, BMC, TwynstraGudde) blijkt dat de organisatie een schaa sprong moet maken, zowel kwalitatief als kwantitatief. Hiervoor wordt een bouwplan gemaakt, waarin de doelstellingen, de aanpak, het tijdpad en de benodigde middelen uitgewerkt worden.

Tegelijkertijd heeft de organisatie in 2021 het effect van de zeer krappe arbeidsmarkt gemerkt. Het aantal moeilijk vervulbare vacatures neemt toe en ook externe inhuur wordt moeilijker. Spanningsvelden nu en in de nabije toekomst zijn:

1. Tekorten kunnen ertoe leiden dat taken niet meer worden uitgevoerd of dat ambities en projecten stagneren.
2. Verdere toename van werkdruk bij het zittende personeel.
3. Dat bemoeilijkt vervolgens het aantrekken en behouden van nieuw personeel.
4. De kosten voor personeel en inhuur zullen verder stijgen.

Dit alles, gecombineerd met de nieuwe CAO afspraken (december 2021), leidt in de jaarrekening 2021 tot € 1,9 mln. extra uitgaven voor de organisatie (mensen en middelen) dan begroot. Het is verstandig en realistisch structureel rekening te houden met deze extra uitgaven.

Afschrijvingskosten investeringen

De doorrekening van de afschrijvingskosten vanuit de jaarrekening 2021 bedragen € 1.785.000 voordelig in 2022. Dit voordeel komt voornamelijk voort uit uitstel van geplande investeringen door bijvoorbeeld de Coronacrisis. In de begroting wordt daarnaast al rekening gehouden met lagere kapitaallasten als gevolg uitstel van investeringen en is een stelpost opgenomen van € 900.000. Per saldo een voordeel van € 885.000.

Hybride werken en werkplekapp

Vanuit het project hybride werken willen we een werkplekapp implementeren en voor een jaar uitproberen. De licentiekosten zijn ongeveer € 3 per medewerker per maand hetgeen neerkomt op € 20.000. De verwachting is dat we rondom de zomer ermee kunnen starten voor de duur van een jaar. Vervolgens evalueren we of we dit voor Huis van de Stad gaan gebruiken.

Financiële gevolgen	Incidenteel	Structureel			
Product	Bedrijfsvoering 9603				
	2022	2023	2024	2025	2026
Bijdrage Gemeenschappelijke Bedrijfsvoeringsregeling Rijswijk-Delft	pm	pm	pm	pm	pm
Audiovisuele apparatuur	-8.400	-8.400	-8.400	-8.400	-8.400
Leer-en ontwikkeltraject	-50.000				
Structurele doorwerking jaarrekening 2021 / organisatiekosten	-1.935.000	-1.935.000	-1.935.000	-1.935.000	-1.935.000
Werkplekapp	-10.000	-10.000			
Kapitaallasten investeringen	pm	pm	pm	pm	pm

Personeelsbegroting

Diverse verschuivingen in de ambtelijke organisatie hebben geleid tot wijzigingen in de programma's. Deze wijzigingen zijn budgettair neutraal.

PARAGRAAF FINANCIERING

Van financieringsoverschot naar financieringstekort

Per 1 januari 2022 bedroeg het financieringsoverschot, rekening houdende met kortlopende verplichtingen, € 36 mln. Dit betekent dat er meer financieringsmiddelen waren in de vorm van opgenomen leningen, reserves en voorzieningen dan gerealiseerde investeringen. Deze middelen waren bedoeld om onder meer de hoge aflossingen op bestaande leningen af te kunnen lossen. In 2022 wordt circa € 33 mln. afgelost.

Volgens de laatste voorlopige inzichten zal het financieringsoverschot in het 2^e halfjaar 2022 omslaan in een financieringstekort mede door investeringsuitgaven. Ook het aflossen op de leningen en het inzetten van de reserves maakt bij elkaar dat in de loop van het 2^e halfjaar 2022 weer leningen opgenomen moeten worden. Vooralsnog wordt rekening gehouden met het aantrekken van € 60 mln. vanaf 1 juli 2022.

De rente voor leningen met een looptijd van 50 jaar is circa 0,1% goedkoper dan leningen met een kortere looptijd. De laatste maanden is het percentage snel verder opgelopen tot 1,5%. Een lager percentage is niet meer de verwachting; de ECB wil de geldmarkttarieven al snel laten stijgen. De kapitaalmarkt is al voorgegaan in de tariefstijgingen. De markten houden al rekening met 3 maal een kwart procent verhoging dit jaar door de ECB. Een en ander is ontstaan door de hogere inflatie, vooral veroorzaakt door hogere olie-, gas-, en overige grondstofprijzen. Eerst werd het standpunt ingenomen dat de inflatie van tijdelijke aard zou zijn, maar de ECB is steeds meer doordrongen van een grotere structurele component.

In de raming was al rekening gehouden met hogere rentekosten van € 360.000. Op basis van 1,5% moet vanaf het 2^e halfjaar voor een lening van € 60 mln. onder de eerder genoemde voorwaarden aan rentelasten betaald worden circa € 900.000 per jaar, zodat de raming moet worden bijgesteld met € 540.000 op jaarbasis structureel.

<i>Financiële gevolgen</i> <i>Product</i>	<i>Incidenteel</i>	<i>Structureel</i>			
	<i>Financierng</i>				
	2022	2023	2024	2025	2026
Rente langlopende geldlening	90.000	-540.000	-540.000	-540.000	-540.000

ONTWIKKELING INVESTERINGSKREDIETEN 2022

Verkenkend ontwerp Geestbrugweg e.o

De MIRT-Verkenning bereikbaarheid Central Innovation District (CID)-Binckhorst is een project met vele raakvlakken met het grondgebied en de belangen van Rijswijk, waardoor vanaf 2021 de ambtelijke en bestuurlijke betrokkenheid meer vorm heeft gekregen. In juli 2021 is tussen partijen besloten tot verbreding van de scope van de MIRT-verkenning en de looptijd van de studie (onder andere beschouwing van extra alternatieve HOV-tracés en daarmee extra benodigde onderzoeken), ingegeven door maatschappelijke en politieke merites op lokaal niveau. Die verbreding en intensivering van de MIRT-verkenning leidt tot hogere kosten. Er is voor deze eenmalige kostenverhoging, een verdeelsleutel tussen de 7 partijen afgesproken. Rijswijk heeft kleinste aandeel, namelijk 4.6%. Voorgesteld wordt deze extra kosten in te voegen bij het project Verkenkend ontwerp Geestbrugweg e.o. Voor deze kosten is nu geen dekking. Voorgesteld wordt om het krediet te verhogen met € 37.500.

Kwaliteitsverbetering onderdoorgang Hoornburg

Ten gunste van de nazorg na het stopzetten van het regionale project verhoging Hoornbrug, heeft Metropoolregio Rotterdam Den Haag een afkoopsom aan Rijswijk betaald. De meest urgente onderhoudswerkzaamheden zijn in 2021 uitgevoerd en nu resteert nog een deel zoals verbetering van verlichting. Die resterende nazorg wordt om praktische en efficiency redenen toegevoegd aan de werkzaamheden in project Kwaliteitsverbetering onderdoorgang Hoornbrug, en daarmee ook financieel vertaald. Voorgesteld wordt om het krediet te verhogen met € 130.610 en tegelijkertijd de baten te verhogen met € 130.610.

Rotonde Diepenhorstlaan en Groene Assenkruis

Centraal in de Plaspoelpolder liggen de wegen Verrijn Stuartlaan en Diepenhorstlaan, waarvoor krediet beschikbaar is voor vergroening, verfraaiing en verduurzaming van het wegprofiel en de singels, alsmede de aanleg van een rotonde en fietsvoorzieningen. De rotonde en de 1e fase van het project zijn opgeleverd. Er is voor gekozen het project Groene Assenkruis op een andere manier uit te voeren en werk-met-werk te maken. Een deel van de assen wordt daarmee compleet van gevel tot gevel gereconstrueerd en daartoe wordt de aanpak van de groene assen gecombineerd met het voorziene onderhoud van de verharding (rijbanen en trottoir). Voorgesteld wordt om ¼ van € 600.000 over te boeken van het krediet Herstel asfaltwegen naar het krediet Rotonde Diepenhorstlaan en Groene Assenkruis.

Vervangende nieuwbouw Steenvoordeschool

In het investeringsplan 2022 is door de raad voor de vervangende nieuwbouw van de Steenvoordeschool een krediet van € 7.788.380 beschikbaar gesteld. In het door de raad vastgestelde IHP (oktober 2021) is vastgelegd dat de investeringskosten jaarlijks worden geïndexeerd op basis van het BDB-indexcijfer voor schoolgebouwen (nieuwbouw) en marktwerking. De BDB index van 2021 naar 2022 is 6,76%. Gezien de toenemende kosten voor bouwmaterialen is indexering noodzakelijk. Dit betekent dat het krediet moet worden opgehoogd met € 526.500 naar € 8.315.330. Aan de raad wordt voorgesteld om het krediet te verhogen met € 526.500. De realisatie is volgens planning in 2024. De verwachte BDB- index van 2022 naar 2023 is 4,2% tot start bouw.

Indexatie meerkosten ENG Steenvoordeschool

In het investeringsplan 2022 is door de raad voor de meerkosten voor het Energieneutraal bouwen van de Steenvoordeschool een krediet van € 227.810 beschikbaar gesteld. In het door de raad vastgestelde IHP (oktober 2021) is vastgelegd dat de investeringskosten jaarlijks worden geïndexeerd op basis van het BDB-indexcijfer voor schoolgebouwen (nieuwbouw) en marktwerking. De BDB index van 2021 naar 2022 is 6,76%. Gezien de toenemende kosten voor bouwmaterialen is indexering noodzakelijk. Dit betekent dat het krediet moet worden opgehoogd met € 15.400 naar € 243.210. De realisatie is naar verwachting in 2024. Aan de raad wordt voorgesteld om het krediet te verhogen met € 15.400. De verwachte BDB-index van 2022 naar 2023 is 4,2% tot start bouw.

Haalbaarheidsonderzoek nieuwe school Plaspoelpolder

Gezien de toekomstige woningbouw in de Plaspoelpolder komt uit de leerlingenprognoses naar voren dat een nieuwe school in de Plaspoelpolder gerechtvaardigd is. Dit project is ook opgenomen in het vastgestelde IHP (2021). Voor 2024 wordt in het investeringsplan een krediet van € 11.768.990 (prijsspeil 2022) gevraagd voor een nieuwe school in de Plaspoelpolder die in 2026 gereed zal zijn. Van dit toekomstige krediet is in 2022 een bedrag van € 25.000 nodig voor het uitvoeren van een haalbaarheidsonderzoek. Aan de raad wordt voorgesteld om een

voorbereidingskrediet vast te stellen van € 25.000.

Meerkosten bouw sportzaal in plaats van gymnastieklokaal

In het investeringsplan 2022 is door de raad voor de vervangende nieuwbouw van de Steenvoordeschool, inclusief gymnastieklokaal een krediet van € 7.788.380 beschikbaar gesteld. De wens is geuit om in plaats van een gymnastieklokaal een sportzaal te realiseren zodat de Rijswijkse verenigingen tijdens de avonduren gebruik kunnen maken van deze zaal. De meerkosten ten opzichte van het oorspronkelijke krediet zijn € 1 mln. Door de verhuur van deze zaal zullen de huurinkomsten toenemen. Aan de raad wordt voorgesteld om het krediet te verhogen met € 1 mln.

Nieuw krediet ten behoeve van Haalbaarheidsonderzoek uitbreiding De Melodie

De Melodie heeft op dit moment een tekort aan m² welke niet inpandig kan worden opgelost. Volgens de leerlingenprognoses zal dit tekort de komende jaren nog toenemen. Dit project is ook opgenomen in het IHP. Voor het investeringsplan is voor 2023 een krediet gevraagd voor diverse uitbreidingen waaronder De Melodie. Van dit toekomstige krediet is in 2022 een bedrag van € 25.000 nodig voor het uitvoeren van een haalbaarheidsonderzoek. Realisatie en oplevering vinden plaats in 2024. Aan de raad wordt voorgesteld om een voorbereidingskrediet vast te stellen van € 25.000.

Nieuw krediet ten behoeve van haalbaarheidsonderzoek nieuwbouw/renovatie De Akker/GSR

Voor de nieuwbouw/renovatie van De Akker/GSR is op basis van het van het vastgestelde IHP in het investeringsplan voor 2023 een bedrag opgevoerd van € 10.913.000. Realisatie en oplevering zijn in 2025/2026. Van dit toekomstige krediet is in 2022 een bedrag van € 25.000 nodig voor het uitvoeren van een haalbaarheidsonderzoek. Aan de raad wordt voorgesteld om een voorbereidingskrediet vast te stellen van € 25.000.

Verbouwing werkruimte IOG/Toezicht Parkeren

Het parkeerregime is de afgelopen jaren flink uitgebreid in Rijswijk. Met de ontwikkelingen rondom de toezicht op leefbaarheid en veiligheid (ondermijning) zijn ook daar de taken steeds breder geworden. Vanuit handhaving heeft men hier op in moeten spelen door uitbreiding van het aantal FTE's. Ten behoeve van de uitbreiding van het team Handhaving en Toezicht parkeren is een raming opgenomen van € 53.800 voor een interne verbouwing cq. uitbreiding van de locatie aan De Werf, Steenplaatsstraat 2a, in Rijswijk. Gezien de gestegen bouwkosten verwachten we een overschrijding van 30% van de verbouwingskosten. Aan de raad wordt voorgesteld om het krediet te verhogen met € 16.140.

Investering station Rijswijk

In deze collegeperiode hebben we gesprekken gevoerd over mogelijkheden van overdracht en de toekomst van het station. Tijdens deze gesprekken zijn geen investeringen gedaan in het onderhoud van het station. Nu de gesprekken over het overdragen zijn gestopt en er een nieuwe aanpak is gekozen (het zogenoemde "handelingsperspectief", waar u apart over wordt geïnformeerd). Kunnen we de investeringen niet langer uitstellen.

In 2021 is een update gemaakt van het MeerjarenOnderhoudsPlan (MJOP). Hieruit komt naar voren dat de installaties (liften en roltrappen) gemoderniseerd dienen te worden en dat de buitengevel boven het spoor loszittende tegels heeft. Deze loszittende tegels vormen een direct veiligheidsrisico en hebben de hoogste prioriteit. De kosten voor de vervanging van de gevel, het reviseren van de roltrappen en de liften zijn niet opgenomen in de begroting en worden geschat op € 663.000 (zie Raadsinformatiebrief 22.012.088). De kapitaallasten op de begroting vanaf 2023 bedragen € 39.500. Aan de raad wordt voorgesteld het krediet beschikbaar te stellen.

Vervanging bomen

Sinds 2021 wordt per jaar een kwart van de Rijswijkse straatbomen op veiligheid geïnspecteerd. Uit de inspectie komen beheermaatregelen en andere aanbevelingen om zo een duurzaam bomenbestand te behouden. Vóór 2021 zijn de aanbevelingen uit deze inspecties niet naar behoren uitgevoerd, waardoor hierin een aanzienlijke achterstand is ontstaan. Deze achterstand trachten we de komende jaren in te halen. Uit de boomveiligheidscontrole die in januari en februari 2022 is uitgevoerd bij 11.700 straatbomen, is geconcludeerd dat ca. 400 bomen moeten worden gekapt omdat deze dood, ziek of onveilig zijn. Het verwijderen en vervangen van deze bomen kost €600.000. Aan de raad wordt voorgesteld het krediet beschikbaar te stellen. Voor het verwijderen en herplanten bedragen de kapitaallasten op de begroting vanaf 2023 circa €26.000 (afschrijving van 30 jaar).

Extra Voertuig

Dit betreft een reguliere uitbreiding van het wagenpark in verband met toename groenareaal. Het voertuig is nog niet aangeschaft, voorgesteld wordt hiervoor € 50.000 beschikbaar gesteld te stellen.

Basis op orde

Krediet voor het bijwerken van concernbrede informatiesystemen (CIS) ten behoeve van de realisatie Zaakgericht Werken en Common Ground. Aan de raad wordt voorgesteld een krediet beschikbaar te stellen van € 249.000.

Uitvoering visie 2022

Uitvoering Visie: (Informatiebeleidsplan 2020 - 2022) Investerings ten behoeve van de realisatie Informatiebeleid / visie. Aan de raad wordt voorgesteld een krediet beschikbaar te stellen van € 240.000.

Wettelijke verplichtingen

Dit betreft krediet voor het realiseren van de benodigde aansluitingen tussen de gemeente Rijswijk en het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) en de implementatie van de Baseline Informatiebeveiliging (BIO). Aan de raad wordt voorgesteld een krediet beschikbaar te stellen van € 35.000.

2. KADERNOTA 2023

Inleiding

Deze kadernota is de opmaat richting de begroting 2023 die in november ter besluitvorming voorligt bij de raad. Hierin wordt de context geschetst waarin de begroting tot stand komt. Daarnaast worden de uitgangspunten voor de begroting 2023 uitgewerkt.

Hieronder wordt achtereenvolgens besproken de huidige financiële koers die als vertrekpunt en basis dient voor de begroting. Daarna worden ontwikkelingen en risico's benoemd. Vervolgens worden de voorgestelde uitgangspunten voor de begroting 2023 voorgelegd.

Huidige koers als het vertrekpunt

In de afgelopen vier jaren groeide Rijswijk van een risicovol profiel naar een meer neutraal profiel. Dit blijkt uit de onderstaande tabel met de daarbij behorende uitleg. In het benchmark rapport van BDO over de financiële gezondheid van alle gemeenten heeft Rijswijk dan ook een sprong omhoog gemaakt naar de middenmoot.

Dit zijn de toetsingswaarden aan de hand waarvan bepaald kan worden hoe Rijswijk er financieel voorstaat:

Kengetal	Solide	Neutraal (doel 2024)	Risicovol
Solvabiliteit	>50%	20-50%	<20%
Netto Schuldquote	<90%	90-130%	>130%
Weerstandratio	>1.4	0,8-1,4	<0,8
Grondexploitatie	<20%	20-35%	>35%

In de onderstaande tabel staan de gerealiseerde ratio's waaruit blijkt dat Rijswijk op koers ligt voor een gezond financieel profiel (zie met name kolom 2021):

Kengetal	Jaarrekening				
	2017	2018	2019	2020	2021
Solvabiliteit	12%	9%	8%	21%	23,3%
Netto Schuldquote	147,1%	162,7%	161,1%	70,7%	112,4%
Weerstandratio	3,04	2,35	1,44	2,25	3,0
Grondexploitatie	85%	90%	86%	43%	53,4%

Verklaring Ratio's

- **Solvabiliteit** toont de verhouding tussen reserves (eigen vermogen) en schulden (vreemd vermogen) en laat zien in hoeverre Rijswijk aan zijn financiële verplichtingen kan voldoen.
- **Netto schuldquote** geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken.
- **Weerstandratio** geeft de mate aan waarin Rijswijk met de reserves weerbaar genoeg is om de totaal financieel gekwantificeerde risico's te dekken (output risico informatiesysteem N@RIS).
- **Grondexploitatie** betreft hoe de verhouding van de waarde van de bouwgronden (grondpositie) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten.

Wendbaarheid en weerbaarheid

Aan het streven naar een gezonde financiële positie ligt ten grondslag het financieel wendbaar en weerbaar zijn in de komende jaren. Dat is nodig omdat aan de ene kant het wenselijk is om (noodzakelijke) investeringen te kunnen blijven doen in de stad, en anderzijds de financiële ruimte in tact moet blijven, óók als er (tegelijktijd) sprake is van significante tegenvallers.

In de afgelopen jaren zijn er tegenvallers genoteerd in het programma Jeugdzorg en werd duidelijk dat het verdeelsysteem van de Algemene Uitkering uit het Gemeentefonds herzien zal worden, wat eveneens tot tegenvallers zou kunnen leiden. Meer hierover wordt hieronder vermeld.

Van de opbrengst (circa € 71 mln.) van de verkoop van de aandelen in het energiebedrijf Eneco in 2020 is een Groeifonds van € 51 mln. ingesteld en € 20 mln. aan de reserves toegevoegd. Van het Groeifonds is € 30 mln. bestemd voor de ondertunneling van de Beatrixlaan en het restant is verdeeld voor diverse revolverende fondsen, onder andere:

- corona maatregelenpakket;
- investeringsfonds klimaat- en energietransitie;
- woonfondsen;
- reserve faciliteiten jongeren;
- landgoederenzone;
- innovatiefondsen.

In netbeheerder Stedin is het aandeel uitgebreid via cumulatief preferente aandelen (circa € 6,8 mln.) in verband met de noodzakelijke investeringen om het netwerk te verbeteren in het kader van de energietransitie (meer (terug)stroomleveringen door wind- en zonne-energie).

Op deze wijze is het dus mogelijk geweest om investeringen te doen die goed zijn voor Rijswijk zonder dat belangrijke tegenvallers hieraan afbreuk hebben gedaan.

Gelet op de ontwikkelingen die plaats (zullen) vinden, blijft handhaving van deze koers gewenst.

Ontwikkelingen: handhaving van de koers

Hier worden een aantal ontwikkelingen geschetst die van belang zijn om de huidige koers te handhaven. Het zijn ontwikkelingen die – al dan niet op elkaar ingrijpend – (in)direct van invloed zijn op de baten en lasten voor de komende jaren. De druk neemt toe, en daarmee het belang om de financiële wendbaarheid en weerbaarheid te blijven continueren.

In de corona pandemie vanaf maart 2020 is door omvangrijke steun de economie goed overeind gebleven. Maar nu de steun stopt, gaan de faillissementen oplopen. Ook is merkbaar dat producten duurder worden en/of langere levertijden kunnen hebben wat de kosten verhoogt.

Eind februari 2022 zijn de energieprijzen sterk aan het stijgen als gevolg van de oorlog die Rusland in Oekraïne voert. Ook deze stijging is nog niet ten einde en heeft niet alleen direct effect op de bestedingsruimte maar werkt ook door in de kosten van transport en vervaardiging van producten. De inflatie is eind maart 2022 al gestegen tot circa 10%. Als tegemoetkoming heeft het Rijk kort daarna de BTW op brandstoffen verminderd. Het consumentenvertrouwen is dalend wat ook een extra effect kan hebben op de bestedingen.

Door deze effecten samen zal het Rijk minder belastinginkomsten krijgen. Daarnaast moet het Rijk al meer investeren in Defensie (aangewakkerd door de oorlog in de Oekraïne) en veroorzaakt diezelfde oorlog een versnelling om alternatieven te vinden voor het Russische gas hetgeen de kosten verder verhoogt. En er zijn meer grote thema's waarin het Rijk samen met gemeenten ook meer zal moeten investeren zoals onder andere: stikstofcrisis, co2 uitstoot verminderen, fossielvrije energiewinning verhogen, woonmogelijkheden vergroten. Niet duidelijk is nu in hoeverre de gemeenten op deze thema's moeten toeleggen (en dus interen op het eigen vermogen). En dat geldt ook voor de huidige opvang van vluchtelingen uit de Oekraïne.

Vervolgens is het duidelijk dat de rente aan het stijgen is, en wordt de kans groter dat de ECB aan het einde van dit jaar de rente feitelijk hoger heeft vastgesteld. Recent is door het Rijk aangekondigd dat er – mede met het oog op de hierboven vermelde ontwikkelingen – bezuinigingen noodzakelijk zijn. Dit kan mogelijk gevolgen hebben voor de uitgaven van het Rijk omdat door de afgelopen jaren de schuld is opgelopen tot circa 54% van het bbp (bron Centraal Planbureau (CPB)). De Algemene Uitkering van het Gemeentefonds varieert met de hogere of lagere uitgaven van het Rijk ("trap op, trap af"). Als het Rijk (ook) kiest voor vermindering van de uitgaven, dan kan het gevolg een lagere Algemene Uitkering zijn. Omgekeerd wil een verhoging niet automatisch leiden tot een hogere Algemene Uitkering omdat het Rijk soms uitzonderingen maakt. Zo worden Klimaat-, Stikstof-, Mobiliteits- (woningen) en Groeifonds niet meegerekend voor het accres (jaarlijkse indexering Gemeentefonds).

Daarnaast heeft het Rijk alleen een incidentele oplossing geboden voor de tekorten in de Jeugdzorg voor 2023. Een structurele oplossing is nog niet in zicht. Rijswijk heeft overigens een lopend actieplan opgesteld voor Jeugdzorg en WMO om met de daar uit gerealiseerde besparingen de tekorten (deels) op te vangen.

De nieuwe systematiek van de herverdeling van de Algemene Uitkering uit het Gemeentefonds in combinatie met het bevriezen van de opschalingskorting komt neer op een 'ingroeimodel' (2023-2026) waardoor effecten ontstaan.

Voor de nieuwe Omgevingswet is een definitieve kostenbijdrage voor de gemeente nog onduidelijk. Wel is in de lopende begroting hiermee rekening gehouden ten aanzien van de voorbereiding. Deze incidentele middelen komen uit de verkochte gronden in het Havenkwartier. Dus voor 2023 en verder zullen structurele middelen vrijgemaakt moeten worden.

De financiële effecten van de jaarlijkse meicirculaire zullen in de loop van juni bekend worden. Omdat deze Kadernota dan al is vastgesteld, kunnen de effecten hier niet in worden opgenomen.

De bovenstaande ontwikkelingen en de daarin verwoorde risico's zijn in aantal, impact, omvang en mogelijke optredende samenhang zodanig dat voor het handhaven van weerbaarheid en wendbaarheid een betrouwbare buffer in de begroting (positief saldo na verrekening totale lasten met baten) een absolute noodzaak is

Overige uitgangspunten begroting 2023

Hieronder treft u aanvullende begrotingsuitgangspunten aan over loon- en prijsstijgingen, investeringsplan en de beleidsarme begroting.

Prijsstijging

Door de hierboven vermelde ontwikkelingen is het raadzaam wél rekening te houden met inflatie, waar dit in eerdere begrotingsjaren het uitgangspunt was om dat niet te doen. Normaliter wordt de indexering gebaseerd op de Nationale consumentenprijsindex (cpi) zoals opgenomen in het Centraal Economisch Plan (CEP) van het CPB. Het indexcijfer voor 2023 wordt ingeschat op 2,4 %. Het indexcijfer voor 2022 is 5,2%. Gezien de turbulente tijden, is de inflatie zeer onzeker. De laatste maanden zijn de werkelijke inflatiecijfers (veel) hoger dan eerder gecalculeerd door het CPB. Indien nodig komen we hierop terug indien de CPB ramingen of ontwikkelingen hiertoe aanleiding geven.

Subsidies aan derden

Voor subsidies geldt dat in voorkomende gevallen moet worden gespecificeerd wat de verhoogde kosten zijn en waar die uit bestaan. Omdat de inflatie zoals hierboven vermeld dit maal significant zal zijn, is het ook hier raadzaam rekening te houden met mogelijk voorkomende knelpunten in subsidieaanvragen ("minder doen voor dezelfde subsidie, óf de subsidie aanpassen en dezelfde diensten/producten verlenen").

Kostenstijgingen gemeenschappelijke regelingen

In de colleges van alle Haaglandengemeenten is afgesproken dat voorafgaande aan een nieuwe begrotingscyclus gezamenlijke afspraken worden gemaakt over de financiële kaderstelling voor gemeenschappelijke regelingen (GR). Er is gezamenlijk een kaderbrief vastgesteld en verstuurd naar de verschillende gemeenschappelijke regelingen.

De gemeentelijke bijdrage voor 2023 vermeerderd ten opzichte van het basisjaar 2022 met:

- 2,3% voor de materiële kosten volgens de nationale consumentenprijsindex (cpi), (bijlage 09 MEV 2022). Dit cijfer is een inschatting voor het jaar 2023 (1,9%) en een verrekening van de inschatting 2020, 2021 en 2022 (totaal 0,4%);
- 0,6% voor de loonkosten volgens de index prijs overheidsconsumptie, beloning werknemers (bijlage 11 MEV 2022). Dit cijfer is een inschatting voor het jaar 2023 (1,9%) en een verrekening van de inschatting 2019, 2020 en 2021 (totaal - 1,3%).

Belasting(tarieven)

In het coalitieakkoord 2018-2022 is aangegeven dat de onroerendzaakbelastingen jaarlijks worden aangepast aan de inflatie. We verlagen als de kostenstijging op gemeentelijke diensten meevalt. We verhogen alleen als laatste middel, als dit noodzakelijk is voor de financiering van onvoorziene tekorten bijvoorbeeld bij de decentralisatie-uitkeringen in het sociaal domein of op de grondexploitatie. Ook hierbij wordt het Nationale consumentenprijsindex (cpi) aangehouden en wordt uitgegaan van 2,4%. Het achterwege laten van de inflatiecorrectie voor de OZB bedraagt ruim € 300.000 bij een indexering van 2,4%. Bij de begrotingsbehandeling in november zullen wij een voorstel doen over de hoogte van de OZB en de overige lokale lasten. De opbrengsten uit de afvalstoffenheffing en brede rioolheffing worden afzonderlijk bepaald en vastgesteld.

Loonontwikkeling gemeente

De huidige nieuwe CAO loopt tot 1 januari 2023. Over 2021 moest al circa € 1,9 mln. extra worden uitgegeven onder andere als gevolg van deze CAO. Een groeiende stad met groeiende ambities vergt meer personeel en van andere kwaliteit. Diverse recente onderzoeken (Berenschot, Baker Tilly, BMC en Twynstra Gudde) hebben dat getoond.

Dit gecombineerd met een zeer krappe arbeidsmarkt in een regio waar vele soorten overheden elkaars concurrenten zijn, waardoor het ook moeilijk is personeel (lang) vast te houden, leidt tot bemoeilijking van snelle vervulling van vacatures en stijgende lonen. Het risico ligt dus niet alleen op stijging van lasten maar ook op vertraging in de realisatie van programma's en projecten.

Huren

Over het algemeen wordt voor huuraanpassingen 2023 2,3% verhoging gehanteerd (door CBS vastgestelde gemiddelde jaarcijfer).

Ten aanzien van de huuraanpassing van het gemeentelijk woningbezit:

- de huren van de woningen uit het gemeentelijk woningbezit per 1 juli 2022 te verhogen met 2,3%;
- de huren van de woonwagens en woonwagenstandplaatsen per 1 juli 2022 te verhogen met 2,3%.

Dit sluit aan bij de richtlijnen van het Rijk.

Budgettaire neutrale verwerking van de hiervoor genoemde begrotingsuitgangspunten

De hogere inkomsten uit huren, belastingen en inflatieontwikkeling algemene uitkering zijn ter dekking van de prijsstijgingen van de materiële uitgaven (inclusief verbonden partijen), subsidieverstrekkings en de loonontwikkeling. Er wordt uitgegaan van een budgettaire neutrale verwerking.

Investeringsplan 2023-2026

Voor het opstellen van het investeringsplan 2023-2026 moeten de wijzigingen op het huidige investeringsplan voldoen aan de criteria wettelijk en onoverkomelijk.

De begroting moet structureel en reëel in evenwicht zijn, ook na 2025.

Het ambtelijk financieel advies gelet op de bovenstaande ontwikkelingen en uitgangspunten is op hoofdlijnen:

- Bekrachtig de huidige koers op de financiële gezondheid, zodat de gemeente weerbaar en wendbaar wordt en blijft.
- Zet het accres van de Gemeentefondsuitkering in om de gevolgen van de oplopende inflatie te dekken. Het accres ontstaat door oplopende rijksuitgaven (trap op, trap af systematiek) en is bedoeld om het niveau van bestaande diensten en voorzieningen in stand te houden.
- Neem een standpunt in hoe we de komende vier jaar om willen gaan met de mogelijkheden van het Subsidiebeleidskader. Neem daarbij een standpunt in hoe we omgaan met de inflatie in te verstrekken subsidies.
- Streep de stelpost Kadernota 2021.
- Zet in op het benutten van de middelen uit de woningbouwimpuls en het volkshuisvestingsprogramma. Optimaliseer op systematische wijze het vergroten van de inkomsten.
- Afhankelijk van de risico bereidheid is het verstandig een standpunt in te nemen over het begrotingssaldo. Een positief begrotingssaldo van € 2 mln. per jaar is een gezonde marge (1%) die ervoor zorgt dat tussentijdse afwijkingen niet direct tot ombuigingen hoeven te leiden. Bij een grotere risico bereidheid kan een lager overschot als uitgangspunt genomen worden. Bij een lagere risico bereidheid is een hoger overschot benodigd.
- BMC heeft geadviseerd over het samenspel tussen raad, college en de ambtelijke organisatie. Uit het onderzoek van Berenschot blijkt dat de organisatie zich moet ontwikkelen en een schaa sprong moet maken, kwalitatief en kwantitatief. Advies is voor de periode 2022-2025 hiervoor voldoende middelen te alloceren.
- Alloceer structureel middelen vanaf 2023 voor de invoering van de Omgevingswet.

Afhankelijk van de keuzes en de ambities van de nieuwe coalitie kunnen ombuigingen wenselijk of noodzakelijk zijn. Vanuit financieel oogpunt zijn de bestuurlijke keuzemogelijkheden daartoe in kaart gebracht in het traject Transparant Begroten. De keuzemogelijkheden zijn als bijlage toegevoegd. Alle efficiency maatregelen uit Transparant Begroten zijn door het college en de raad al vastgesteld en verwerkt in het meerjarenbeeld. Dit betreft efficiëncymaatregelen in de organisatie, oplopend tot € 1,1 mln. structureel. Dit is ook nodig in het kader van de nieuwe CAO (december 2021) die een nadelig structureel effect heeft van € 1 mln. (zie de toelichting op de jaarrekening). Daarnaast moet de organisatie kwalitatief en kwantitatief een schaa sprong maken, zoals ook blijkt uit de recente rapportages van externen.

FINANCIEEL OVERZICHT

+ = voordelig
- = nadelig

bedragen x € 1000,-

Omschrijving	2022 Saldo	2023 Saldo	2024 Saldo	2025 Saldo	2026 Saldo
Beginstand meerjarenbegroting 2022-2026	3603	1626	1033	1317	1317
Stelpost kadernota 2021			-1000	-1000	-1000
Beginstand voor de voorjaarsnota	3603	1626	33	317	317
Mutaties voorjaarsnota:					
Programmaontwikkelingen (A)	-4.993	-2.165	-2.165	-2.015	-2.015
<i>Programma Algemeen Bestuur en Organisatie</i>	-48	-45	-45	-45	-45
Vergaderingen raad	-10	-10	-10	-10	-10
ICT ondersteuning raad	-25	-25	-25	-25	-25
Rekenkamerfunctie	-5	-10	-10	-10	-10
Gemeenteraadsverkiezingen	-8				
<i>Programma Openbare Orde en Veiligheid</i>	-231	-256	-256	-256	-256
Aanpak georganiseerde en ondermijnende criminaliteit	-231	-256	-256	-256	-256
<i>Programma Verkeer en Vervoer</i>	-80	-50	-50	-50	-50
Verkeersregelinstallatie	-30				
Verkeersveiligheid	-10				
Onttrekking bestemmingsreserve Coronamaatregelenpakket	10				
Maaien en krozen	-50	-50	-50	-50	-50
<i>Programma Economie en Werken</i>	-157	-165	-165	-165	-165
Dividend Stedin	-157	-165	-165	-165	-165
Cumprefs	90				
GroEIFonds Rijswijk	-90				
<i>Programma Onderwijs</i>	-85	-76	-76	-76	-76
Lokaal netwerk onderwijs-bedrijfsleven	-191				
Onttrekking bestemmingsreserve Corona maatregelenpakket	191				
Taalbeleidsplan	-85	-76	-76	-76	-76
<i>Programma Sport, Cultuur en Recreatie</i>	-248	-150	-150	-150	-150
GGD testlocatie Marimbahal	129				
GGD testlocatie Marimbahal	-40				
Dotatie MOP	-269	-269	-269	-269	-269
Dotatie voorziening MOP	269	269	269	269	269
Onderhoud De Schilp	-150	-150	-150	-150	-150
Kunst en Cultuur	-97				
Onttrekking bestemmingsreserve	97				
Reparatie Kerktoeren	-157				
Bunkercomplex Park Overvoorde	-30				
<i>Programma Sociaal Domein</i>	-3197	-953	-953	-953	-953
Onderhoud Mr. D. Fockstraat	-80				
Activiteiten integraal jeugdbeleid	-93				
Onttrekking bestemmingsreserve Corona maatregelenpakket	93				
Energietoeslag 2022	-2.164				
Regiotaxi	-12	-12	-12	-12	-12
Woonvoorzieningen	-50	-50	-50	-50	-50
Huishoudelijke hulp en begeleiding	-737	-737	-737	-737	-737
Jeugdgezondheidszorg	-139	-139	-139	-139	-139
Overheveling algemene voorzieningen WMO Jeugd	208	208	208	208	208
Overheveling eerstelijnsloket	-208	-208	-208	-208	-208
Uitvoeringskosten Jeugd	-97				
Uitvoeringskosten Jeugd Inkomsten	97				
Overheveling budget	490	490	490	490	490
Eerstelijnsloket Wmo en Jeugd	-490	-490	-490	-490	-490
Regionale kosten jeugdhulp	-15	-15	-15	-15	-15

<i>Programma Wonen en Leven</i>	-947	-470	-470	-320	-320
Verkoopopbrengst ter dekking onderhoud	80				
Strandwalfestival	-117				
Gebiedsontwikkelingen	-1190				
Inkomsten Gebiedsontwikkelingen	1190				
Ziekte en plagen	-300				
Stormschade winter 2022	-350				
Onderhoud bomen	-150	-150	-150		
Groenonderhoud RijswijkBuiten	-90	-90	-90	-90	-90
Gebiedsuitbreiding	90	90	90	90	90
Lasten vergunningen (WABO)	-180				
Verlaging storting voorziening bouwleges	180				
Klimaatadaptatie	-110	-320	-320	-320	-320
Stand na A	-1.390	-539	-2.132	-1.698	-1.698
<i>Algemene dekkingsmiddelen en Onvoorzien (B)</i>	4.887	3.386	5.309	6.282	2.426
Retributie zendmast	7	7	7	7	7
Frictiekosten Huis van de Stad	-1.247				
Onttrekking bestemmingsreserve Huis van de Stad	1.247				
Huis van de Stad extra kapitaallasten meerkosten fase 2			-142	-142	-142
Ondersteuning gedupeerden toeslagenaffaire	-100				
Specifieke uitkering Toeslagenaffaire	120				
Gemeentefonds / Decembecirculaire	643	566	560	573	573
Gemeentefonds / Maartbrief	1.975	2735	4806	5766	1910
Gemeentefonds / Meicirculaire	pm	pm	pm	pm	pm
Budget tegemoetkoming energietoelag	2.164				
Dividend BNG Bank	78	78	78	78	78
Stand na A + B	3.497	2.847	3.177	4.584	728
<i>Paragraaf Bedrijfsvoering (C)</i>	-1118	-2003	-1993	-1993	-1993
Audiovisuele apparatuur	-8	-8	-8	-8	-8
Leer- en ontwikkeltraject	-50	-50	-50	-50	-50
Structurele doorwerking jaarrekening 2021 / organisatiekosten	-1935	-1935	-1935	-1935	-1935
Werkplekapp	-10	-10			
Afschrijvingskosten investeringen	1785				
Stelpost kapitaallasten	-900				
Stand na A + B + C	2.379	844	1.184	2.591	-1.265
<i>Paragraaf Financiering (D)</i>	90	-540	-540	-540	-540
Rente langlopende geldlening	90	-540	-540	-540	-540
Stand na A + B + C + D	2.469	304	644	2.051	-1.805
<i>Verwerking uitgangspunten Kadernota (E)</i>	-2000	-2000	-2000	-2000	-2000
Totaalstand na voorjaarsnota 2022 (beginstand + A + B + C + D + E)	469	-1.696	-1.356	51	-3.805